

Anette Jansson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 08-508 28 820
anette.jansson@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

INGA FLER SÄSONGER MED HÄLSOFARLIGA PARTIKLAR FRÅN DUBBDÄCK - SKRIVELSE FRÅN EMILIA HAGBERG (MP) OCH ÅSA ROMSON (MP)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 314-804/2009.

Förslag till beslut

- 1 Överlämna och återopa detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Bakgrund

Skrivelsen ”Inga fler säsonger med hälsofarliga partiklar från dubbdäcken!” inkom 2009-04-04 till kommunstyrelsen från Emilia Hagberg (MP) och Åsa Romson (MP). Hagberg och Romson framför bl.a. att staden behöver vidta en rad åtgärder för att säkerställa att denna vår blir den sista i Stockholm med extremt höga partikelhalter. Att helt skjuta partikelproblematiken på staten riskerar dra ut långt på tiden menar de. De föreslår därför kommunstyrelsen besluta att

- *Avisera att särskilda parkeringsavgifter kan komma att tas ut på bilar med dubbdäck på samtliga parkeringar som staden beslutar över, både gatuparkering och parkeringshus, fr.o.m. hösten 2009 om andra möjligheter inte getts, trafiknämnden får i uppdrag att förbereda ett sådant beslut.*
- *Uppdra åt Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Trafik- och renhållningsnämnden att utforma förslag på miljözoner i syfte att minska personbiltrafikens lokala miljöpåverkan.*

- *Uppmana bilisterna i Stockholm att ta av dubbdäcken och genomföra omfattande informationsinsatser i syfte att öka kunskapen hos bilägarna om dubbdäckens miljöpåverkan och betydelsen av att köra utan dubbdäck i Stockholmsområdet.*
- *Framföra till polismyndigheten behovet av ökade insatser för att kontrollera att dubbdäcken har tagits av senast sista april och att bilisterna informeras om detta*
- *Uppdra åt Trafiknämnden att ta fram en plan för minskad biltrafik genom en aktiv parkeringspolitik i enlighet med åtgärdsprogrammet.*

Kommunstyrelsen har skickat skrivelsen på remiss till bl.a. miljö- och hälsoskyddsnämnden för svar senast 2009-09-01.

Förvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen anser att det är nödvändigt att åtgärder vidtas för att miljökvalitetsnormen för partiklar (PM10) i Stockholm ska klaras. De föreslagna åtgärderna i skrivelsen kan sannolikt medföra att partikelhalterna (PM10) blir lägre i staden. Hur stor effekt de olika förslagen kan ge beror på hur de utformas. Miljöförvaltningen bedömer dock att den enda åtgärd som skulle ha tillräcklig effekt är att införa dubbdäcksförbud inom miljözonen, vilket staden inte har laglig möjlighet att göra idag.

Miljökvalitetsnormen för partiklar (PM10) överskrids längs flera gator i Stockholm. Den största källan till luftföroreningarna är vägtrafiken. Slitage av vägbanan, främst orsakat av personbilarnas dubbdäck, står för ca 86 % av partikelutsläppen. Miljöförvaltningen bedömer därför att om normen för PM10 ska kunna klaras måste antingen dubbdäcksanvändningen eller mängden trafik minska kraftigt i staden. På vissa platser måste dubbdäcksanvändningen upphöra helt. Miljöförvaltningen har redogjort närmare om detta i tre ärenden under 2009:

- Klagomål om överskridna miljökvalitetsnormer på Hornsgatan från boende på Hornsgatan, dnr 2008-000577-35 (MHN 2009-0416),
- Bör stockholm ha en lokal miljözon för personbilar av miljöskäl?, dnr 2008-012572-211 (MHN 2009-0416),
- Remiss av vägverkets redovisning av regeringsuppdrag – samlad lägesrapport om vinterdäck, dnr 2009-002699-217 (delegationsyttrande 2009-033-20).

Miljöförvaltningen konstaterar också att Stockholms stad har yttrat sig i flera ärenden som berör miljökvalitetsnormer för partiklar (PM10), dubbdäck, samt miljözon, bl.a.:

- Stockholms stad framför i ett yttrande till Miljödepartementet 2009-03-01 bl.a. att staden i första hand anser att det är ett statligt ansvar att komma till rätta med överskridande av miljökvalitetsnormer. Staden framför också att om regeringen inte är beredd att vidta åtgärder för att minska användningen av dubbdäck, måste kommunerna ges möjlighet att minska dubbdäcksanvändningen. Staden föreslår

att detta kan göras genom att ändra reglerna för miljözon, så att en kommun kan reglera tillåtligheten av dubbdäck inom zonen. (KS 303-314/2009: Underlag för svar på formell underrättelse angående rådets direktiv 96/62/EG av den 27 december 1996 om utvärdering och säkerställande av luftkvaliteten, rådets direktiv 1999/30/EG av den 22 april 1999 om gränsvärden för svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly i luften och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa (SG-Greffe(2009)D/551, ärendenr 2008/2204)).

- Stockholms stad framför i ett yttrande till Näringsdepartementet 2009-04-03 bl.a. att staden anser att regeringen bör utreda ett dubbdäcksförbud inom miljözon. (Dnr 001-433/2009: Svar på remiss från Näringsdepartementet; Vägverkets redovisning av regeringsuppdrag – samlad lägesrapport om vinterdäck)

Miljöförvaltningen kommenterar nedan de fem förslagen i Hagbergs och Romsons skrivelse:

Förslag: "Avisera att särskilda parkeringsavgifter kan komma att tas ut på bilar med dubbdäck på samtliga parkeringar som staden beslutar över, både gatuparkering och parkeringshus, fr.o.m. hösten 2009 om andra möjligheter inte getts, trafiknämnden får i uppdrag att förbereda ett sådant beslut."

Miljöförvaltningen kan inte avgöra hur stor effekt detta har på partikelhalterna (PM10). Hur många som väljer vinterdäck utan dubbar på grund av denna åtgärd beror sannolikt på hur stor skillnad det blir på parkeringsavgiften om man har dubbdäck. Alla bilar som trafikerar staden parkerar inte heller på dessa parkeringar.

Det finns rättsliga begränsningar i möjligheten att föreskriva särskilda parkeringsavgifter för bilar med dubbdäck enligt förslaget. Enligt lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m finns angivet under vilka förhållanden som parkeringsavgiften för gatuparkering kan differentieras. Om parkeringsavgifterna för att skapa ett lokalt ekonomiskt incitament för att minska dubbdäcksanvändningen måste enligt förvaltningen mening ett klagorande i gällande lagstiftning ske. Här bortses från tekniska komplikationer mm.

Förslag: "Uppdra åt Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Trafik- och renhållningsnämnden att utforma förslag på miljözoner i syfte att minska personbiltrafikens lokala miljöpåverkan."

Staden kan inte besluta om regler för miljözoner. Sådana beslut fattas av regeringen. Först när möjligheten att införa miljözoner för personbilar inrättats, så framgår det hur staden kan nyttja detta. Miljöförvaltningen bedömer att om det blir möjligt att förbjuda dubbdäck inom miljözonen, så kommer det ha tillräcklig effekt för att miljö kvalitetsnormen för partiklar (PM10) ska uppnås i staden.

Miljöförvaltningen anser att utredningar i Stockholms stad gällande hur en reglering inom miljözon lokalt kan utformas, bör utföras av trafik- och renhållningsnämnden i egenskap av väghållare och ansvarig nämnd för miljözonens geografiska avgränsning. Trafik- och renhållningsnämnden är också den nämnd i staden som handlägger ärenden rörande trafikförordningen och har kompetens gällande denna. Miljöförvaltningen kan dock bistå trafikkontoret med expertkunskap om trafikens hälso- och miljöeffekter.

Förslag: "Uppmana bilisterna i Stockholm att ta av dubbdäcken och genomföra omfattande informationsinsatser i syfte att öka kunskapen hos bilägarna om dubbdäckens miljöpåverkan och betydelsen av att köra utan dubbdäck i Stockholmsområdet."

Miljöförvaltningen kan inte avgöra hur stor effekt detta har på partikelhalterna (PM10). Förvaltningen bedömer dock att ju mer information som ges, desto fler bilister väljer att köra dubbfria vinterdäck och partikelhalterna (PM10) blir då lägre. Eftersom vinterdäck vanligen byts med 5-7 års intervall kommer eventuella effekter av detta förslag sannolikt komma gradvis.

Miljöförvaltningen bedömer att de informationsinsatser som Stockholms stad samt Vägverket gjort hittills har haft begränsad effekt. Däckbranschens statistik från hösten 2008 visar att andelen dubbdäck nu sjunkit från 70% till ca 60%. Detta är inte tillräckligt.

Förslag: "Framföra till polismyndigheten behovet av ökade insatser för att kontrollera att dubbdäcken har tagits av senast sista april och att bilisterna informeras om detta"

Miljöförvaltningen kan inte avgöra hur stor effekt detta har på partikelhalterna (PM10). Förvaltningen bedömer dock att ju större risk för ekonomiska konsekvenser av att inte följa lagen, desto fler bilister väljer att ta av dubbdäcken i tid och partikelhalterna (PM10) blir då lägre.

Under maj månad 2009 överskreds miljökvalitetsnormens dygnsmedelvärde för partiklar PM(10) på följande mätplatser i Stockholm; tre gånger på Hornsgatan, två gånger på Sveavägen, samt en gång vid Lilla Essingen. Under maj 2008 överskreds dygnsmedelvärdet sju gånger på Hornsgatan och en gång på Sveavägen.

Förslag: "Uppdra åt Trafiknämnden att ta fram en plan för minskad biltrafik genom en aktiv parkeringspolitik i enlighet med åtgärdsprogrammet."

Miljöförvaltningen kan inte avgöra hur stor effekt detta har på partikelhalterna (PM10). Hur stor inverkan på trafikmängderna denna åtgärd har beror sannolikt på hur parkeringspolitiken utformas.

Slut

Bilagor

- Bilaga 1 Inga fler säsonger med hälsofarliga partiklar från dubbdäcken! Skrivelse från Emilia Hagberg (MP) och Åsa Romson (MP), 2009-04-04. |